

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse, der skal afdække fordele og ulemper ved en genindmeldelse i EU. Undersøgelsen skal herunder også dække de juridiske forhold ved en genindmeldelse, såsom under hvilke vilkår Grønland kan blive optaget som fuldgældigt medlem. Undersøgelsen skal omdeles til Inatsisartut inden 1. januar 2027.

(Medlem af Inatsisartut Justus Hansen, Demokraatit)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Forskning)

1. behandling

Naalakkersuisut vil gerne takke medlem af Inatsisartut, Justus Hansen, Demokraatit, for forslaget.

Den Europæiske Union (EU) har været en vigtig, stabil og pålidelig samarbejdspartner for Grønland over de sidste 40 år, og har særligt været en uvurderlig støtte for Grønland i den sidste udfordrende tid.

Vi befinder os i en tid hvor det er vigtigt at rykke os tættere på samarbejdspartnere, der deler de samme værdier som os. Naalakkersuisut har derfor et stærkt ønske om at styrke og udvide partnerskabet med EU.

Naalakkersuisut hilser på denne baggrund forslaget fra Inatsisartutmedlem, Justus Hansen, om at undersøge muligheder for at rykke sig tættere på EU, velkommen.

Igennem tiden har Grønlands forhold til EU udviklet sig og tilpasset sig behovene og forholdene i Grønland. Fokus i samarbejdet har hovedsageligt været på områder som uddannelse, grøn vækst, råstoffer og fisk. Det er et partnerskab hvor der fortsat findes store muligheder for at udvide samarbejdet, særligt på områder, der vil være gensidigt fordelagtige for både EU og Grønland.

Som et vigtigt eksempel på dette kan Europa-Kommissionens seneste præsentation af deres forslag til EU's kommende flerårige budget, fremhæves. I forslaget afsættes blandt andet midler til samarbejdet med Oversøiske Lande og Territorier (OLT-landene), herunder til Grønland. Her lægges der op til, at 530 mio. EUR skal gå til samarbejdet med Grønland. Dette ville være mere end en fordobling i forhold til den nuværende budgetperiode (2021-2027), hvor Grønland modtager 225 mio. EUR.

Midlerne har til formål at styrke samarbejdet mellem Grønland og EU på områder såsom uddannelse, kritiske mineraler, vedvarende energi, digitalisering, bæredygtig turisme og biodiversitet.

Budgetforslaget fra Kommissionen skal danne grundlag for kommende budgetforhandlinger med EU-landene og Europa-Parlamentet, der skal godkende budgettet, før det kan træde i kraft i 2028. Det skal derfor understreges, at beløbet kan ændre sig. Forslaget er dog et vigtigt tegn på, at ønsket om et styrket samarbejde deles af både EU og Grønland.

Der eksisterer således gode rammer for at rykke sig tættere på EU, hvilket der i den kommende tid skal udforskes yderligere.

En eventuel redegørelse vedr. fordele og ulempler ved Grønlands genindmeldelse af EU vil dog være en opgave, der berører yderst komplekse tekniske, juridiske, økonomiske og politiske spørgsmål. En sådan redegørelse vil skulle inddrage både interne og eksterne eksperter, der bl.a vil skulle tage stilling til fundamentale spørgsmål omkring selvstændighedsprocessen i relation til afgivelsen af suverænitet til EU. Dertil skal det bemærkes, at EU er en multilateral organisation for stater, og Grønland er endnu ikke en stat. En genindmeldelse i EU i dag vil således ske under Danmarks medlemskab og ikke i eget navn, Grønland. Samtidig vil en eventuel genindmeldelse i EU ske efter en kompleks forhandling. I sagens natur vil det derfor ikke på forhånd kunne siges, hvorledes rammerne for en eventuel genindmeldelse ville blive sat.

Som forslagsstilleren selv nævner i sin begrundelse, blev Naalakkersuisut ved FM 2016 pålagt at udarbejde en redegørelse om Grønlands muligheder for øget samarbejde med EU. Denne redegørelse blev fremlagt og debatteret ved EM 2017. Naalakkersuisut anser redegørelsen for fortsat at være yderst relevant, men vil tjene at blive opdateret i forhold til de udviklinger der er sket siden 2017 og ikke mindst til nutidens behov, prioriteter og ønsker for at rykke sig tættere på EU.

Naalakkersuisut vil derfor foreslå at opdatere redegørelsen for Grønlands muligheder for et øget samarbejde med EU. Det er Naalakkersuisuts vurdering, at sådan en opdatering i højere grad vil stemme overens med den eksisterende ressourcemæssige ramme for Departementet for Udenrigsanliggender og Forskning, herunder Grønlands Mission i Bruxelles og det generelle ønske om at styrke forholdet til EU.

På den baggrund indstiller Naalakkersuisut til et ændringsforslag, som lyder:

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at opdatere Naalakkersuisuts “Redegørelsen om Grønlands mulighed for øget samarbejde med EU og andre fora med tilknytning til EU”, som blev fremlagt under EM 2017, i henhold til udviklinger siden 2017 samt til nutidens behov, prioriteter og ønsker for et styrket partnerskab med EU. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut senest ved udgangen af februar 2028.”